

1974

Rok 1974 bol rokom pracovného úsilia našej ľudu pri realizácii rávverov XIV. rýadu KŠ, bol rokom prípravy a osláv 30. výročia SNT. Práca našich občanov sa od začiatku roka niesla v znamení deňso rykamného výročia.

Obyvatelstvo a
socialné pomery

Počas roka v obci pribudlo 26 nových občanov, 16 dievčat a 10 chlapcov. Nie je možné napísat, že sa tu narodilo, pretože väčšiny detí sa narodili na porodničkovej oddelenej Fakultnej nemocnici v Martine. Zomrelo 18 občanov, 3 v rade susedom a ostatní s pokročilou starosťou. Na MHV bolo rozobratých 17 párov a počas roka bol len 1 pári rozvedený.

Životná úroveň našich občanov je dobra! Keď miel takmer domácnosť, kde by neboli televízor, v 130 domácnostach je chladnička, v 25 vlastních osobnú auto a v každej domácnosti je množstvo najrozličnejších elektrických spotrebív, bez ktorých si dnešný človek nerie náš život vobeš predstaví. Kačdá rodina chce mať svoj vlastný dom alebo byt, preto výstavba rodinných domov sústavne pokračuje. Ale aj jednotliví podniky a rávveri sa starajú o svojich kameňancov, takže v letných mesiacoch boli odovzdané do užívania dve 6-bytovky pre pracovníkov v polnohodinovom režime. Tu tam boli pekní bytaj a štvrtizore, ak majú jeden netýž-

nedostatok. Je ním rybárskej bytov, ktoré je riadené tak, že v každej miestnosti je pec na zemi' paliv.

V obci je 195 dôchodcov a priemerný mesačný dôchodek činí 449,-Kč.

Už od r. 1969 Komunálne služby mesta Turč. Teplice riadia rovnaké v týždňu oveľa smelšie, čo rečmi prispieva k udržaniu čistoty v obci.

5
Politický a verejný život

V obci pracuje rozhlasový kružok, ktorý svojou činnosťou robí kus osvetových práce. V pravidelných rehľach pominá rôzne výročia a výsilia prednášky. 26. mája v Ľaznejho februára bolo oslavnenie v miestnej Sokolom. Oslavy medzinárodného dňa žien sa konali tiež v Sokolom a účastili asi 150 žien, ktoré boli spojené aj s oslavovaním a pocholením. 4. apríla bola spomienková slávnosť a priekloplosť 29. výročia oslobodenia obce na námesti pred posádkou, kde predseda MNOV s. V. Pačoš pripravoval rôzne aktivity pre 29. rok. Oslavy 1. mája sa konali v Martinke, na ktorých bolo veľa našich občanov. 9. mája bola oslava Dňa mieru so spojením s kladením venca pred pomník padlých pri miestnom miestnom výboru a napálením valy na Šianoch vo večerných hodinách. 30. výročie Slovenského národného povstania sme doslovné oslavili na námesti, kde k pamäti padlých boli položení venca a v Sokolom, kde účasníkom SNP boli odovzdané pamätné medaily a miestna organizácia ČSČ. čiermejho kraja pochvalila matky a manželky

Významnosť občania

Zväz žien

padlych partizánov a odordala im kvety. Toto výročie pominala aj slávnosť výročia v obci. Oslavy Veľkej októbrej revolúcie boli v Sokolom, na ktorých boli obrovské tradičné menuje čes.-slovenského prialistova. Na juhovýchodiských osláv sa podielali klesajúci národního protisce a dedinská organizácia Komunistickej strany Slovenska. Kultúrny program dodávali žiaci miestnej školy a členovia slovenského výzvu mládeže.

Súdruh Lichmer Ján, predseda Žväzu proletárskej krajiny dospelých vyznamenal významnosť - Zaslúžilý členský významník proti fašizmu 2. stupňa a medailu k 30. výročiu oslobodenia od UV KSČ.

Na Okresnom národnom výbore dostali Česky odznak na splnenie úloh vyzývajúcich k výzvy ONV Martin a mesta Banská Bystrica, Každý zo socialisticky" ťíto občania Štefan Pačoš č. d. 222, Jaroslav Kula č. d. 128, Pavel Felekan č. d. 241, Viktor Pačoš č. d. 212.

V obci dostali tento odznak: Miroslav Simonič č. 150, Miroslav Peča č. 243, Ján Pačoš č. 212, Jaroslav Pačoš č. 222, Jozef Pačoš č. 204, Pavel Glest č. 219, Ivan Glest č. 219, Milan Šeruk č. 168, Jozef Pačoš č. 104, Jozef Durina č. 106, Jozef Blaško č. 214.

V obci pracujú rôzne organizácie, ktoré vyzkádzajú aktívnu činnosť. Miestna organizácia Slovenského zväzu žien pracuje pod vedením predsedníčky s. Amy Uhliaričovej. Usporiadali prednášku na tému "Palyn

ročníky na formoraniu dňača, besedu s Štrivstom kmečom
sr. Lichnerom, poslancom Federačného zhromadenia, spolu-
jením s filmom a besedu s náčasťou Slov. národného
poslania. V sámu byla proti alkoholizmu narečená
členky SKČ na národnúho frontu, aby sa
vyzvali u dnu ŠM a SR nejedávali v reštaurácii alkoho-
lické napój. Nárok bol prekoračny, ale nereálisovaný,
počtu udeľenia miestnej reštaurácie s tým nesúhlasilo.
Z priebehu 30. ročníka SKČ vyhlásili výtažok o nojkrájsom
kvetinovom náhradeku. Pri slávach bola výtažok vyhodnoto-
vaná a výtažok bol odmenený kvetinami a kvetináčmi. Bol
to: Lichner Ján č. 178, Lutacová Emília č. 268, Gašpa-
rová Magda č. 19, Vladimír Paulíny č. 62. SKČ usporia-
dal 18. februára kurz prípravy studených mäs, na ktorom
bol 21. máj a 18. marca kurz šília, ktorý návštevoril
15. mája. Členky skúsu návštívili spoločne 2-kračí dištedel-
ne predstavenie v Martine. V júni usporiadali rájard
na Inchebu do Bratislavu a návštívili pamätné miesta
bojov za slobodu. Organizovali podpisovú akciu pre
mier a demokratickú slobodu v Chile a ruskali 142
podpisov. V februári usporiadali maskaradný ples s ry-
hodnolením a odmenovaním najlepších mäsiek. Členky
odmienovali 100 brigádnickej hodín na skrášlovani
ale, 140 hodín na mestnom SR) a rybáli v požiarnej
xbrojnice.

Kvázam

Kváč ČSČK

Kvázarmovi usporiadali 26. mája motocrossovú
súťaž na Sianoch. Pri jej organizovaní pomáhali aj ostat-
né skupiny národného frontu. Zdravotná družina ČSČK
zabezpečila službu pri tej súťaži. Súťaž sa súťasnil aj
mestský pretekár M. Roh, ktorý obsadil 1. miesto.

Miestna organizácia Československého červeného
kríža má 98 členov. O dobrú činnosť sa stará rybár na
čle s predsedkynou E. Gleskovou. V tomto roku zabezpe-
čili prednášky na témy Vítákovstvo čs. pracujúceho ľu-
du v februári 1948, ktorú odprednával s. Viktor Páč,
Tetanus - príčiny onemocnenia a následky, ktorú odpred-
nával MUDr. Maršálka a Alkoholizmus, ktorú odpredná-
čala MUDr. Nagelová pri účasťach Združenia rodícov
a priateľov školy pri Základnej deväťročnej škole, ktorú
si započalo 140 ľudí. 25. februára usporiadala organiza-
cia s veľkým úspechom Výur dňačok a odpovedí, na
ktoré odpovedal ťažký lekár MUDr. Lednáč. Členky sa
starajú o šírenie zdravotníckej osvetly aj mestskym
rozhlasom. Odvysielali 9 relácií, rhabotujú nástenky
v agitačnom stredisku, pravidelné vyučovali rýhovú
skrinku na požiarnej zbrojnici, starajú sa o pustarých
občanov a nazabúdajú na ich ťivotnú jubileá. V
tomto roku ruskali priamy miestnymi návštevami 36 do-
brovolníckych darcov hervi. Odber sa uskutočnil 28. mar-
ca. Darcovia doslali občerstvenia v mestnej reštaurá-
cii, ktorí ich počesmiali svojím kultúrnym preza-

mom a s patričným podávaním im odovzdali ky-
ličky kvetov. Pri školení mladých zdravotníkov na
ZDP pomáhala s. Jelenová. Na účelom spoločného zo-
bavania usporiadali Žofinskú rábanu. Na verejno-
prospešných miestach členky odpracovali 381 hodín. Pri
veľkých akciach Krajskej rada ťažkých členky A. Pa-
lešová, E. Palešová a Ed. Palešová zdravotní slúžba.
Vyskolená zdravotníčka Elena Šerbáková prenádra.
športovo hygienickú kontrolu v predajniach s potra-
vinami, v kariadeniach spoločného stravovania a pri
prvovziale mlieka.

SZPB

Slovenský kraj protifašistických bojovníkov má
40 členov a pravuje pod vedením s. Jana Lichmera.
Kozi rek. členov je nad 57 až nad 75 rokov, aj oni
sa podielajú na verejnoprospešnej práci a v tomto roku
odpracovali 60 brigádnických hodín pri výstavbe požiar-
nej zbrojnice a 3000 hodín pri polnohospodárskych prá-
ciach na miestnom jednotlivom roľníckom družstve. Pred-
seda SZPB mal 2 besedy. Jednu so ťačkmi na sáklad-
nej deväťročnej škole a druhú so Slovenským rávrom
mládeži. Člen SZPB s. Čírmz Jan mal v príležitosti
30. výročia Slovenského národného povstania besedu
s členkami Slov. kraja Ťač. Na členských schôdzeach
si miestom vyprávili 10 prednášok na téme lemy.

Požiarne
zbor

Požiarne zbor má 94 členov. V prípade potreby
je vždy pripravený karabinič, metu výslov a ryboj

je pravidelné kontrolovaná. Toto roku dostali od Vy-
brojne požiarnej ochrany v Martinke tri vrieme búparzy,
ktorí už vlnmi potrebujú. Počas celého roka pracova-
li s mládežou na ZDP a nadvádzovali tak na dobre'
výsledky a vlnažská. Žičali sa celostátny kraj
mladých požiarníkov. Plamen 1944 v obci Martin, ži-
nodňového marcu 2. marca v Tuchoch, kde nari ťač-
ci obsadili 8. miesto. 20. apríla boli na jarnom zo-
se v Mošovciach a 3. mája bol organizovaný a zúčas-
tosť MDD na miestnom ihrisku. Požiarne zbor konal
pravidelné preventívne prehliadky na veci bezpeč-
nosti a všetku kávody boli ihned odobudnené. Pri
výstavbe požiarnej zbrojnice odpracovali 1044 brigád-
nických hodín, pri polnohospodárskych práciach na
miestnom jednotlivom roľníckom družstve 525 hodín.
Vo februári usporiadali fariačovú rábanu a v jali-
telnej lancúni rábanu na lancúnom hole. V apríli
organizovali výlet do Jasenskej doliny. Naši požiar-
níci za pomoci Príarneho zboru k Martinu, 20.
maja v popoludňajších hodinach likvidovali po-
žiar, ktorý vypukol v hospodárskom dome štátnych
majetkov zvaného Horný dom. Skorelo humno a
krumivo v hodnote 24 000 Kčs. Príčinou požiaru
bolo zle elektrické vedenie.

Športová
činnosť

Futbalový oddiel aj tento rok bojoval
v 2. triede bez postupu. Telorjehovna jednotla Sokol

v prubehu roka uskutočnila 35 morých členov. Jej činnosť riadi 15-členný ríčor, ktorý sa rozberá hlavne činnosťou okolo futbalu. V tomto roku mali naplanované uskutočnenie oddielov stolneho tenisu a ťachu, ale nepodarilo sa im to uskutočniť hlavne pre nedostatok finančných prostriedkov. Tiež mali v pláne zaberpičiť náčvik skladieb riči a murov na celostátnu spartakiádu, ale pre nedostatok vhodných priestorov pre náčvik ani to nebolo uskutočnené. Telenorých horná jednotka sice plasťní telcevičinu, ale ľahko slúži ako jediná kultúrna miestnosť v obci, kde sa premietajú filmy, hra' divadlo, konajú sa slávnosti, takže círiť sa v nej len vo vyučovacích prizadoch.

Zaujmové zábery

Poľovnícke združenie Holý vrch o hospodarije 345 ha reviu. Preč členov tohto roka sa rozbil na 19. Členské začiatky rok činilo 50 ks. Poľovníci sa dohodli, že ktorý člen poľovníckeho združenia bez väčšej pričiny sa nezúčastní členskej schôdze alebo brigády, zaplatí do pokladnice 50.-Kč. A toto aj dôstojne odmietali. Všetci členovia sa po celý rok starajú o reviu vo svojom reviu. Pravidelne dopĺňajú krmilce a polisť, ktorých je toho roka 8 + viač. Nicia říčomu kva, čišia a pripravujú lúčky, upravujú posedy, čistia studniečky a starajú sa o udržbu svojich 2 chalúp na kameň prikrmenacie krov pripravili 70 g objemoveho, 20 g jadroveho a 30 g diúnaľovo krmiva. Maj-

väčším posledním pre poľovníka osádzor odstrel rveri. Toho roku odstrelili 11 jelenov, 4 jelene, 5 jelencov, 11 srncov, 4 svinie a 6 svinca. 1 srnec bol kravu autom. Ďalej bolo utovených 5 ks diviacej rveri, 32 kojavoru, 44 ks diviacich kačic, 15 ks holuba hriňáka a 4 ks sluky lesnej. Zo škodnej rveri bolo utovených 6 sivavých psov, 12 sivavých mačiek, 5 lisiek, 12 mán a 9 strávk. S hydinašskym károdom mala 72 mradovoremi kvalitu na dodávku 504 kg diviny. Tento plán rysko puknuli. Odovzdali 10 ks jelenej rveri s celkovou vähou 966 kg. Aj tohto roku sa úspešne rozbijala družba s Poľovníckym združením v Horných Salibach. Členovia prišli na júlu miestu a jednu trofeju si aj odniesli. Naši poľovníci sa nase zúčastnili u nich na hore na kajacov a báranov. Na miestku bytologickom karmamevali tento rok kvalitný krok dopredu. Pripravili a predvedeli 2 porov na skúšky, ktoré tak ruskali poľovnícku upodobiteľnosť. Ďalej zakúpili slaváta, takže majú 3 poľovnícky psy. Za miestom propagácia poľovníctva prevedli v júni výstavu trofí k rojho reviu a relácie v mestskom rozhlas. V auguste usporiadali tanecné zábavnou spojeniu s národnou agitáciou a poľovníctve a ochrane prírody. So říčami miestnej školy prevedli besedu o ochrane rveri. Na sväjich členských schôdzkach mali 3 polidicks-poľovnícku prudnášky.

Pri zalesňovaní odpracovali 166 hodín a vysadili 3 tisíce kusov sadeníc. Polôrničci ochotne pomáhajú aj pri akciach ľudového na miestnom RD, kde odpracovali 160 hodín. Nie každý člen polôrnickej redvŕenia si plne uvedomuje súčasť povinnosti, a proto sa tento rok museli riadiť s prieskumy. Za nedohľadanie postrelili ešte tri členi polôrničnej fúzii Júzaj Páleš, Pavol Šopori a Milan Žiak takto, že im na 1 rok bol nastavený odobratie ľuľkovej rveri. Odmenou za akorčinu starostlivosť o rver je krásny ráčok pri potokačke na miesto a rada ďalších pekných brofají. Najkrajšiu brofaj doho roka niesiel člen FZ Libor Licko, ktorý uloril 163,68 budočného júna.

Hospodárenie štátnych majetkov

Pracovníkom ŠM posádku dokto roku narobilo málo starostí a ovplyvnilo aj výsledky práce. Tiež spôsoba pohonných hmot bola prekročená v dôsledku ekologickej povolenosťnej podmienok. Prí rozmietaní zoli musel silážny kombajn ľahko pásť aj koloni traktor. Naplnenie vlečky náveranou silážou hmotou a zariadením na vodiči cesta takmer vytiahvali s hmotou. To isté bolo aj pri zberi remiačov. Hlbokú orbu robili traktory T 54, ktoré boli rozieleni kolesovými traktormi. Právialistický ráčiarok dosiahol výkon 1500 l pohonného hmoty nemohol byť puto splnený a plánovaná spotrebza nafty bola prekročená o 12 884 l.

Produkcia niektorých výrobkov rastlinnej výroby:

Plodina	Osevá plocha v ha	Plán.ha výnos	Skutočný ha výnos
raž	25	29	25,8
pšenica	127	33	40,1
jacmeň	154	34	36,5
oros	15	27	30,4
pehuška	10	16	20,3
zemiacky	58	190	141,2
čiernové stonky	8	35	29,1
čiernové semeno	-	7	4,7
lukurica na siláž	40	360	360
lúky	106	112	107,7

Plnenie produkcie rastlinnej výroby pri takých povolenostných podmienkach je zrušené. Čiernové stonky boli tak nekvalitné, že ich ŠM spúšťali len ako húdel. Pri normalných rebrorých podmienkach bola by splnená aj produkcia remiačov a aj súča a lúk.

Produkcia výrobkov živivočnej výroby splnila na 96,6%. Nesplnenie vykazuje jedine v produkciu mlieka. Prímena dojivost na 1 kram v tomto roku činila len 2 646 l mlieka, čo je proti vlastujúcemu roku ručne menej. Klemen' smrť, dlhovrájúce lejačky a ľadovce spôsobili štátnejmu možstiu známe ťažkosti na polních kultúrach a na polnohospodárskych slávbach. Slovenská štátna poistovňa im uhradila

